

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Uppvidinge, m.f. Adress: Turåkra, = Bräkne
 Socken: Hjughult, m.f. Berättat av: Carl Viking m.f.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1874 i Hjughults socken.

Sektion II. Listorna 18 och 19

Uppteckningens Berör

Takås och Takstol.

Stu II: 18, 19.

Vol: 1.

Sidor: 1-29.

Särskilt & Blad teckningar.

1.)

ACC. NR. M. 7550 : 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De tak, som sedan åldrig tid varit
kända hos oss äro. "Klönatak," "Ved-
tak," "Bräddtak," "Torvtak," "Spåntak"
och "Tegelstak." Samtliga tak hava gam-
la anor i våra orker.

Underlaget för samtliga tak hän-
derfaller i 2. hundraåndsningas 1° med
"Ryggås" (även kallad "Kroppås") och 1° 2.
utan bemälda ås; då underlaget
 varit och är s. k. "Sparrat tak i före-
ning med mer eller mindre sinn-
rikt konstruerade takstolar." Det
är bevisligen s. k. "Åsataket" varan
ännu några finnas kvar i våra or-
ker från gammal tid. Det ble-
ver allt färre i mån, som man si-
ver de gamla husen. Ty tak med åsar

Sam underlag hava upphört att byggas vid tiden omkring 1850.-1860. Vi stanna nu närmast inför "Stakeken". Ryggåsen läper från gavel till gavel och vilar öfverst på de spetthiga röstena; där han något skjuter utöver olika mycket för olika stora hus varierande från 8- till 15. kem högt. Sen öfver rösterna utskjutande delen fyllsammans med den lilla del av taket, som skjuter utöver resterna heder hos oss "Takhsj". Ryggåsen är rund och av väl barkad kärnpur. Gravelken varierar givetvis efter husets storlek. Ryggåsen är med sina ändar befyddligt infälld i röstena och benämnes denna plats för "Stakeken" på vårt ortspråk. Y

"Nocken" torde vara känt att man vid firning av äldre hus fenn-
nit något gammalt mynt, sambe-
lat med sin äldre prägel till-
känna för efterkannande vilket
är (ungefär) huset byggdes. Obs! Dessli-
kes har man någon gång vid fir-
ning av äldre hus i "Nocken" fan-
nit en liten pergamentlapp skriven
i vilken man tillförsäkrat "Gårdstom-
ten" husrenn fritt på vinden och där-
till liksom gatter i "viter gröt och öl" t. ex.
vid jul "jäs han vill vaka över folks
på vi gården. Obs! Ungglärd kanske
har sig bekant namnet "Tomtebo-
lycka" Det innebär att då man i äld-
rig tid firade inflyttningskalas i
ett nytt bostadshus, så dracks en

Tomten.

!

4.)

ACC. N.R. M. 7550:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skål till "Gårdstomteus" ära då detta
mytiska väsen inbjöds till att bo i
det nya huset enär det troddes bringa
lycka. = (Tombolycka.) Obs! Jag skri-
ver häräm likasam i Förläggande, det
hör ej till svaren på Listans frågor,
men borde hava sitt intresse. Obs!
I hus där ryggås förekom var minst
en, "ricås" (= ridaås) på vardera sidan
om ryggåsen (= kroppåsen), men det kunde
vara flera "ricåsar" en å två eller fle-
re på varje sida om Ryggåsen, be-
roende på husets bredd, ju flera "ric-
åsar" ju bredare hus och ju nägre och
djupare "takfall". Se teckning N:o 1. van-
ligast på våra gårdar i gammal-
tida "Israhus". Teckningen fäukesredd
från gaveln. Motivet från Kråksmåla =

5.)
kyrkoby, kalmar län. Obs! s. s. k. "Hä-
sarna" vora skjut hälsken på gra-
na, sam ryggåsen men för örigt
lika och skjäta ut ävor rästet på
samma sätt. Skötter under rygg-
ås och sicäsar är känt hos oss h. ex.
från gammaltida "Basteskjut" och
s. k. "Skolpaskjut." Våra gammaltida
"Rökbastor" äro nu rövna, men jag
minnes huru basteskulen såga ut,
jag minnes dem mycket väl. Se,
teckning N. 2. 8. Gammalt maten
från min hembygd Krokshult i sig-
hultssocken. — "Laxstöd" är känt
från gammaltida underlag för
halmbak, men i de flesta fall vi-
lade stängernas ändar på gamlräste-
na. Vid de långväende stängerna

Rökbastor

6.)

ACC. N:R. M. 7550:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
 Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra "Kråksmåla".
 Socken: Alghult, m. f. Berättat av: Carl Viking, m. f.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1874 i Alghult socken.

fastbands "Halmflaskarna" med små vrid-
 na björkvidjor. Fast saxstäd förekom-
 mit hos oss, så har det varit endast på
 smärre hus. Se teckning N:o B. Obs!
 sett från gaveln! Obs! Förklaring
 över teckning N:o B. 1-1. På saxstädets
 ändar. "2. är ändan av ryggåsen."
 "3-3. är ändar av de längsgående
 stängerna (obs! ej sicåtar) varvid "Halm-
 flaskarna fastbindas med tilljälpan
 små vidjor och långa, s.k. Björkrafftas.
 4. heter "Hambjälke." "5. är liten del av ena
 långridans kinner visar hur saxstädets
 nedre del är likt infälld i väggen och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7550:7.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
 Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra = Kråksta
 Socken: Älgshult, m. f. Berättat av: Carl Viking
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1874 i Älgshult socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och fäst med en dymling. Obs! När sarstäl
 saknats, så har stängernas ändar vilat
 på de timrade röstena och varit infä-
 da däri såsom förent ankallade "sica-
 sar. Ståndet mellan stängerna på
 halmbak plägade vara 18 tum och be-
 nämndes ett steg. Obs! Jag vet väl att
 i Skåne förekommer mycket halmbak;
 men skåningarna ha icke samma täck-
 metod som Smålänningarna, sär-
 för. Havas belysningar även i detta
 fall. Frägelstans sarstäl (bod i Uppland)
 är halmbak, Obs! Men har annan kon-
 struktion än hos oss i Småland, o. s. v.

Skriv endast på denna sida!

8.)

ACC. N:R. M. 7550:8.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nu borde det intressera (kanske och
vara behärligt) Se hur underlaget
på ett halmbak ser sig sett från husets
långsida oansett om stänger och Rygg-
ås vilas på saxstöd eller timrade
rösten, så är det dock lika. Obs! Obs! För-
gärligt alla teckningar äro tagna
från gaveln sett, men jag (vågar påstå)
att det är lika mådvändigt att hava
kännedom om bakunderlaget även på
husets långsida, annars hava vi intet
gjort mera än halvt arbete. Jag skall
därför göra 2 teckning n:o 3. Så att Ni
tydligt ser hur det ser sig även på
långsidan i ett gammaltida halmb-
bak hos oss. - Förklaring öfver teck-
ning n:o 3. "1. är ryggåsen" "2-2. är de lång-
bakfallet gående stängerna varvid Halmb-

flaskorna bindes." "3. heter spant och
vi se hur i dessa ära inslagna dymling-
ar en kärnfur var på stängerna vilas."
"4. är det kinnade röset;" "5. Visar ena vind-
skidan". — Nu veta vi hurudant
underlaget var i halmbak och att un-
derlaget hette "stänger." — Nu skola
vi närmast efter tala om under-
laget i gammaltida korufak; som
appa förekom i fädernas borings-
hus; Säabodar (spannmålsbodar) och
Rökbastar. Dessa 3. byggna-
der bura alla Ryggis jämte "sic-
äror." Tvärt över äroarna ligga små
kärniga, furustänger; som hette "Läckla."
"Läckla" äro ändar vilade på Rygg-
äro men deras nedre ändar vilade
på längsidornas öfversta timmer och skjä-

Torvtak

Spannmåls-
bodar

Rökbastu

to ut sådär 9-12. tum utöver vägen. Ols:
den å långsidorna utskjutande delen
å bakfallet hette, "Fjädern" men den ut-
skjutande delen vid röset hette "Takt-
hus" dessa delar tillhåpa hette med
ett namn "Taktstället." Närmast på
läckena lades ett lager näver i sam-
ma schickt, som pannorna på ett ma-
tida tegeltak. Ols: Waga! Men man bor-
de i varje "steg" inte taga mera än 4
tum ifrån "foten" uppåt Byggäsen till
om taket skulle bli täckt varaktigt.
Härav förstå vi att det krävdes stora
mängder näver. Nävern lades med
vita ridan inåt huset. På nävern
lades sedan torven med gräsvälsi-
dan mot nävern, så gräset som py-
nes å äldre torvtak har värt oppre-

11.)

ACC. N.R. M7550 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den förvarna dihlades. — Höglärde, som
inte närmare känna till bousakke-
de (Berättiget) fråga: "Hur fick man läd-
ten, näver och toru att ligga så det ej
föll till marken. Långs husets ridor
löpte en ås, som hette "Vägbord". Väg-
bordet oplyst av krokar av en eller
Eckrä som på 4 almars avstånd från
varandra vara inbuckade bland
läckena och med sin övre ända
fästa med en liten symling i "sicä-
sen." Se teckning N° 4. E. Förklaring över
teckning N° 4. E. "1. är Takkroken." "2. är sic-
äsen." "3. är den lilla symlingen, som fäs-
ter Takkroken vid sicäsen." "4. del av
långväggen var på Kroken vilar." "5. Väg-
bordet." "6. den övre äsen heter harsen
"Mullås" eller och "Mullrevet." Näverns

12.)

ACC. N.R. M. 7550:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ändar sticker liksom ut mellan dessa åsar.
 Läckernas nedre ändar stöder mot
 "vågbordet." Bese mycket noga teck-
 ning N° 4. S. och läs nederstående,
 så förstår Ni tydligen att gammalt
 torvstak alla delar och namnen
 på delarna. Förklaring över tek-
 ning N° 4. S. "1. är Ryggåsen!" "2. 2. Ena ri-
 cåsen." "3. 3. 3. Läckan!" "4-4. Vindskidor." "5.
 ena långväggens överska timmer." "6.-6.
 Vågborde! Obs! "Mullåsen" som ligger precis
 på "vågbordet" kan ej tecknas, vi på tänka
 oss den." "7 är påbörjat näverschicket!"
 "8. är påbörjat torvlager." "9. är del av
 näverschicket, som går före torvarna."
 Obs! Med denna teckning och oppteckning
 Böra vi helt förstå ett gammaltida
 torvstak och namnen på dess delar i
detalj.

13. ACC. N.R. 7550:13.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
 Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, "Kriksmåla."
 Socken: Ålgård, m. f. Berättat av: Carl Viking, m. f.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1874, i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Teckning nr 5. b. visar gammaltida "Klsvatet."
 Takunderlaget utgöres först av "Ryggäst," sedan
 så är b. "3. är vägborde varemot Cäkten 5-5, på-
 der med sina nedre ändar." "6. är på-
 början näverschikt." "7. är klövar
 å takfallens ena sida." Öv. "8. är övre
 ändarna av mattatta klövar å andra
 sidans takfall. Sam skjuta med sina
 ändar över ryggären cirka 7 tum." "4-4
 är förut antälda takkrakar." "9-9 är än-
 darna av förut antälda Vägborde." - Klö-
 varna bestod av väl barkade kärniga
 furustammar 6-7 i grovlek och klyvda
 mitt i tv. samt lagda med klövasidan
 mot nävern. Dessa äldriga tak äro
 nu mycket sällsynta å våra Orter.

Skriv endast på denna sida!

14.)

ACC. N.R. M. 7550:14.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, Kråkmoåsa.
 Socken: Righult, m. f. Berättat av: Carl Viking, m. f.
 Uppteckningsår: 1947. Född år 1874 i Righults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Obs! Teckning N° 5. F. visar ett gammalt-
 da s.k. "Vedtak." "1. är kort, brädstämma, som
 håller de lager ved, som ligga tvärs över
 ryggåsen. "2. är del av detta vedlager. "3. är
 en sten, som fasthåller bemälda ved och en
 4. av de två bjälkar som fasthålla veden
 på ryggåsen. "5. är Ryggåsen. "6. ena rickåsen."
 "7. visar ett blek pålagd takved på takpallen."
 "8. schicht av näver placerat på läckena
 9." "10. långväggens översta himmer. Våg-
 bord saknas. "Takveden" var i regel 30.
 tum lång av kärnfur samt $\frac{3}{4}$ tum
 tjock i ytterkant och i innerkant $\frac{1}{8}$
 tum tjock; fy furuklumparna klyvdes

Vedtak

Skriv endast på denna sida!

15.)

ACC. N.R. M. 7550:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på "Ågn". S. v. s. såsom teckning N° 6. 9.
visar. På ryttidan var veden maga
barkad. Travadet och fick väl baka
innan den gagnar. Åtgång per i
famnar beräknade på kluckstörleken
i "Fopen" d. v. s. nere vid långväggen där
man börjar täcka lägges veden 3
varu på varandra. Första varvet
blott 12. tum lång ved, som är tunn
(kluggen kilformat) i ändarna opp-
åt till. Nästa varu 18. tum lång ved
även detta varu kilformat. Treje var-
vet normallängd 30. tum, men ej
kilformat. Så fortgår man oppåt
med cirka 10. tum steg för varje varu
tills man når med sista varvet ö-
re ändar opp till ryggåsen. Där
lägges då ett varu 18. tum kilformat.

16.)

ACC. N.R. M. 7550:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och så sista varvet 12. tum lång kil-
formad ved. Veden lägges som regel-
spannar i schakt. Trärs över rygga-
sen lägges sedan ett lager näver och
5-6. lager normallång ved på var-
andra. På över veden 9. fyrkantbjäl-
kar på 18 tums avstånd från varandra
i hela ryggens längdriktning. Bjäl-
karna fästes samman nära änd-
arna och mitt på och några stensar
av ett manshövs tyngd lägges en
här och en där mellan bjälkar-
na och vedtaket är färdigt. Å
dessa tak saknades "Vågrod," i fallet
veden ligger utan att falla till
marken. Obs! De nägst äldriga
"Klova-torv- och s.k. Vedtaket kan
knappast numera upptäckas å våra

orber, men i min barndom och app-
värt för 50-55 år sen vara den rätte
många kvar, men jag minnes väl
hur såväl bemälda takunderlag som
täckningsmaterialen och hur det
hela var; har f.o.m. varit med om
att lägga torvtak i Rönneby; så jag
kan berätta noggrannare om de äl-
riga taken än vad Lissan utfrågar.
Okej! så förkom i mindre hus t.ex. skjul
och bäningshus hos "Jämskittare" s.k.
"Bräatåk" (Brädtak) i furubrädern
som fjörka. Underlaget för bräderna
vara endast "Byggås och Lice åsar."
Bräderna lades tvärs över åsarna. Under-
sta bräddlaget lades brädda intill
brädda, med bredaste sidan uppåt, fy
bräderna vara okantade, så i i bå-

da kanterna hyvlade man en liten rätta
s.k. "Tättenrand". Hå så göra hette att
"Gjorda" bräderna. Sen lades bräder
på skarvarna med "vansidan" sma-
laste sidan upp och så spikades
down i åsarna och i långväggen
med H-spispikar. Över ryggåsen
lades en s.k. "Huv" av halspijade
bräder. Obs! Y "Brädetek" saknades
Läckten och näver ävenså Vägborst
brädernas nedre ändar sköta ut 10-12
tum över långsidan. Se teckning
N° 6, H¹ Förklaring över teckning
N° 6, H² "1. Fr. Huvven" "2. Fr. ena sidan."
"3. är övrsta timret i Långväggen." "a. b. c.
d. e. f. markerar understa bräddlaget
korgen markerar bräderna på skar-
varna. Nu kan den saken ej missförstås.

19.)

ACC. N.R. M. 7550:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spåntak och dess underlag. Obs! Våra gammaltida spåntak har insett varit många i våra orter. T.ex. ånågan herregårdsbyggnad-(Boningshus) och så våra Träkyrkor före trädesvis. T.ex. vår gamla Träkyrka i Kråksmåla byggd 1861. Spånen 18. tum lång. (bredden varierande.) är helt av ekkärna och fjärad. Spånen är huggen för hand. så den är kilformad. Yden ändå, som vetter mer åt påtakfallet är den $3/4$ tum tjock, men i motsatta ändan $1/4$ tum. "Stegen" äro 4. tum, så spånlaget är tjockt. Taket lades dit å kyrkan 1834. Senast varje spån är fästad med en handlsnmid 4-tums spik. — Men nu är det underlaget, som applär

Spåntak.

20.)

ACC. N.R. M. 7550:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fäkningsmaterialet i fråga. Här
finnes inga åsar. Det är grava vin-
kelställda spant försedda vart och
ett med "Haubjälke". Spantens ned-
re ändar vila på långväggarnas över-
sta fimmer och skjuta ut över väg-
gen cirka 18 cm. Takresningen är hög
"över halv röst." S. v. s. i spektivvinkel.
Takstolarna (om vi får kalla dem så?)
är så ypperst märvärldiga med stötter
att Höglärde från Witterhetsakademi-
en säger sig "Ej sett något sådant."
Obs! Jag förstår ej med Bästa vilja
teckna dem, men Höglärde ha ha
med stora kameror varit där och
tagit foto. Så vet jag blott, hus
koll i våra orser, som bär tak an
Espän. Det är en stuga på Hints-

21.)

ACC. N:R. M. 7550 21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hults Gods Kråksmåla socken. Huset
väggar äro en grov grov grästen, ler
och kalk. byggd omkring 1820. Sär
är takspant lika som i kyrkan och
en sorts föregångare till nutida
takstol; sed från röstet ser det
sig som teckning N:G. 4 visar. Förkla-
ring över N:G. 7. "1-1. är de 2. takspanten."
"2 är hantjälken." "3-3. det öfra långri-
dornas stenväggas varpå spantens ned-
re ändar vilar." "4. Bindestock", som går
frärs över huset inmurad i stenväg-
garvas långridor med sina 2. ändar."
"5-5. Den, vi säga, pravitoriska takstolen,
som består af 2. enkla städken. —
Vi skola i närkast följande visa tak-
fallets underlag med spant, läck-
bräder och ett påbörjat "spänblek".

22.)

ACC. N.R. M. 7550:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Obs! Se teckning N:o 6. 7. Förklaring
över bemälda teckning. "1. är kuben över
spanten i ryggen." (Gegen ryggen eller ri-
as) "2. 2. 2. är spanten." "3. påbörjat spän-
blek." "4. 4. 4. 4. Se långsgående läck-
bräderna, som spikats på spanten. Be-
spändet mellan spanten $4\frac{1}{2}$ aln.

Obs! På samma sätt äro spant och
läckbräder ordnade i vår gamla prä-
kyrka i Kråksmåla, fast som jag
sedan bemäkt jag ej kan rita ut
an det parti som motsvarar multi-
da takstolar. Teckningarna N:o 6. 7.
och N:o 6. 7. hava motiven från Huns-
hults Gods, Kråksmåla socken, Kalmar-
Län. (Våra gamla kyrkintak nära slott.)

Obs! Sedan 40-50 år tillbaka har i våra
orter å både Boningshus och fähus.

23.)

ACC. NR. M. 7550:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

förekamner s.k. "Sticketak." Spänen
 (=Stickarna) äro hyvlade av fur 18 tum
 tjocka. Underlaget är Merolut sam-
 ma i allh, som de äldriga Ekspänta-
 ken, men föga varaktiga, 25- högst
 30. år. Obs! Men Spanten hava mufida,
 Takstolar, varann skall skrivas i sek-
 tion II. 49. ----- Obs! Något om tegeltak.
 Vid tiden 1880. Var det blott å herregårds-
 byggnad-(böningshus) samt en och an-
 nan "Storbonde" i våra orter, som
 kunde bestå sig med tegeltak. Munnas
 var det förut. Obs! Första takteg-
 let i våra orter tillverkades å ett
 litet Tegelbruk, som hette "Abegölle".
 i Hellebergasacken Kramohelgs-
 län omkring 1825. till 1840. Det var
 Lertegel tjocka pannor, men hade

"Sticketak"Tegeltak

24.)

ACC. N.R. M. 7550:24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det felet att dam vara förlöst bränn-
da, så efter att legat på taket i
25-30 år, så maskades pannorna
och löstes så dam släppte igenam vat-
ten. Den lilla tegelfabriken slopades
efter 20 års tillvaro. — Oes! Man kun-
de lägga tegel på ett hus, som haft
torvstak. Alltså "fjästgva," Oes! och be-
hålla åsarna. Man bortog boer, nä-
ver och läckben, jämte Vågbord och
mullås. På $4\frac{1}{2}$ alns avstånd från var-
andra fastes tvärs över Ryggås och
ricårar små spant och limrades
fast i åsarna. Sen spikades på des-
sa spant läckbebräder i samma
ordning, som på förut beskrivna
spantstak. Sen tog man vara på
den gamla nävern och därtill lifet

25.)

ACC. N.R. M. 7550 : 25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ny och lade den i tunn schick på läck
lena (Bräderna.) Sen fästes avan på
nåvern längsgående listor. $1\frac{1}{2}$ tum
breda och $1\frac{1}{4}$ tum tjocka. Listorna mäs-
te vara på absolut lika avstånd
från varandra. Man mätte en pan-
nas längd, så mätte man och tak-
fallet och då gick man klart för
för sig huru många listor det kräp-
des i följd från foten upp till ryg-
sen. På varje pannas undersida
är en s.k. "Gjorre", som kallas om
listan. Så kallar det även i nutid.
Obs! Men i nutid bygges inga tak med
åsar. Alltid med spant och takst-
lar. I tegeltak äro läckrens span-
tade eller och om dam ej äro span-
tade så ersättes nåvern med nå-

26.)

ACC. NR. M. 7550:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gan isoleringspapp innan listarna
spikas vid läckena. — Nth efter
denna noggranna beskrivning gä-
ra beaktning å tegeltak är obehärligt;
ny intresserade ha 1000-tals objekt i
nutida tegeltak. — — — — —
Obs! Obs! Alla hittills beskrivna tak ku-
höra tiden före och till 1850. (Undan-
tagandes bl. a. k. "Spickstaken" som
är en senare tiders verk. Obs! Det sak,
av dessa gamla typer, som före-
kommit sen 1850. till 1900. ja liket in-
på 1900-talet äro byggda tiden om-
kring 1850. så har dem reparerats,
tills dan nu ansider så försvan-
nit att det är mycket svårt finna
något exemplar! Men jag vet att dessa
uppteckningar äro exakta och bala väl

27)

ACC. N.R. M. 7550:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid en noggrann undersökning blifva
 Redan är i föregående skrivet om
 både "Byggår och ricåsar." Obs! Var
 ett hus h. ex. i herregård "12, almar best,
 så var det h. ricåsar på varje ri-
 da om Ryggåsen. En på mellan var-
 je stock i gavelröset tyder på förut
 beskrivna stänger (=slanor) i våra
 gamla hälsbok. Hos oss har i de
 flesta fall ricåsarna liksom ryggå-
 sen varit fästade i röset, h. im-
 mer. Ladräpa stötar känna vi ej
 i samband härmed från våra
 orter. Obs! I våra åsar var Rygg-
 åsen grävt, ricåsarna stöpt hälsbok
 så grova. Stänger (=slanor) betyd-
 ligt smalare än ricåsar. Obs! Så-
 väl åsar, som stänger vara alla

28.)

ACC. N:R. M. 7550:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rande av väl barkad kärpur.
I något hus t. ex. gamla s. k. "Jordhäm-
re" har åsarna varit kärucke.
Att åsarna i långa hus behände
understöddas är noggrant känt.
Man timrade från husets botten
mellanväggar precis som husets
yttre gavlär och dithörande rästver.
Dessa utgjorde stöd för åsarna.
om åsarila behände förlängast. ex.
i större Ladugårdsbyggnad, så skas-
vade man åsarerna, så att "Skarvar-
na" kunna att vila på dessa väg-
gar inne i huset och det blev håll-
bart. Obs! Men Någon gång har in-
uti huset under åsarerna förekommit
saxstös där det varit stora hus, så
man inte kan för rummens stö-

sax.

29.)

ACC. N:R. M. 7550 : 29

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lek bygga så tätt med mellanväggar
 som närvändigt varit. Tex. i stora La-
 dugårdskomplex i herregårdar. Ett
 sådant stöd, se teckning N: 7. Ma-
 tin från den 1919. Verbrunna, väldiga
 Ladugården i Hinshults Gods i Krås-
 måla socken. Förklaring till teckning
 N: 7. "1. Byggåsen" "2. 7. Spanten (= Stödbenen)"
 "3. 3. Ricarar." "4. Kaulbjälke." "5. Symlingar
 fasthåller saxstädets nedre del." "6. mellan-
 vägg utan röste varpå Saxstället pla-
 serats och likt infällt." "7. är del av Läng-
 sidans timmer." "8. bindstock, som
 går tvärs över huset." Årståndet mellan
 inre mellanväggar eller Saxstäl var
 mycket olika. Det berodde i stort
 på husets storlek och även årsam-
 gravelk. så exakt årstånd kan ej oppgivas.